

EIDSVOLL RENSEANLEGG
Strandsvegen 28
2080 EIDSVOLL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Irene Tronrud,

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2025 - Eidsvoll kommune

Eidsvoll kommune har alvorlig avvik fra krav i utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2025. Kommunen rapporterer om at dere mellomlagrer 350 tonn TS behandlet avløpsslam, på eget lager ved avløpsrenseanlegget. Gjeldende utslippstillatelse omfatter ikke slik mellomlagring. Dette er et gjentakende avvik, og er derfor alvorlig.

Rapporten viser videre avvik knyttet til prøvetaking. Kommunen har kun gjennomført fem av seks pålagte ukeblandprøver for tungmetaller, og det er i tillegg ikke tatt prøver av arsen (As) i 2025.

Aktiviteten ved biogassanlegget er uregulert. Eidsvoll kommune har søkt om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Bårlidalen tettbebyggelse i Eidsvoll kommune, der aktiviteten ved biogassanlegget inngår.

Avløpsrenseanlegget har de siste årene hatt høyere utslipp av nitrogen enn tilførselen ved anlegget. Problematikk knyttet til negativ renseeffekt for nitrogen vil ivaretas i forbindelse med behandlingen av søknad om ny tillatelse.

Eidsvoll kommune skal betale et gebyr på 10 600 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporterings skjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Eidsvoll kommune sitt avløpsnett og Bårlidalen avløpsrenseanlegg, samt egenkontrollrapport for Bårlidalen RA slambehandling, rapporteringsåret 2025.

Avløpsnettet til Bårlidalen rensesanlegg

Eidsvoll kommune har rapportert at avløpsnettet til Bårlidalen avløpsrenseanlegg har to installerte regnvannsoverløp og 44 installerte nødoverløp. Dere har beregnet at 12 627 m³ urensset avløpsvann

og 17 kg fosfor ble sluppet ut i resipient ved overløp på avløpsnettets i 2025. Sammenliknet med rapporteringsåret 2024, tilsvarer dette en reduksjon på 58 % avløpsvann (m^3) og 43 % fosfor (kg) sluppet ut i resipient.

Eidsvoll kommune rapporterer at det er 22 118 innbyggere og tre fritidsboliger tilknyttet avløpsnettets i 2025. Videre opplyser kommunen i skjemaet for årsrapportering om at 519 abonnenter har blitt tilknyttet avløpsnettets i rapporteringsåret 2025.

I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at avløpsnettets virkningsgrad i 2025 er beregnet til 69 %, og at ca. 1,12 % av tettbebyggelsens totale tilførte vannmengde har blitt sluppet ut via driftsoverløp i 2025. Statsforvalteren informerer i denne sammenheng om at vi i våre nye tillatelser stiller krav om både virkningsgrad og utslipp via driftsoverløp. For å dokumentere virkningsgrad stiller vi i krav om at målte verdier for overløp eller beregnede verdier for mindre omfattende overløpsutslipp skal legges til grunn, for å finne ut hvor stor andel av andel av vannmengden eller forurensningsmengden som når fram til avløpsrenseanlegget sammenliknet med det som oppstår. I tillegg skal andre ulike kilder til tap beregnes eller vurderes kvalitativt. Videre stiller vi krav om at kommunen skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra det totale avløpssystemet. Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og fra og med gitt årstall skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %.

Statsforvalteren har i årets versjon av skjemaet for årsrapportering inkludert spørsmål om beregnet eller estimert virkningsgrad på avløpsnettets, samt hvor stor andel av vannmengden som har blitt sluppet ut via driftsoverløp. Siden det per i dag ikke finnes en offisiell standard eller veileder for hvordan å beregne virkningsgrad, vil vi i første omgang samle inn data for å kartlegge hvor mye avløpsvann som forsvinner gjennom overløpsutslipp og lekkasjer fra avløpsnettets, om det er mulig for kommunene å beregne/estimere virkningsgraden for avløpsnettets og om tallene gir nyttig informasjon om tilstanden på avløpsnettets. Når det kommer til kravet om %-driftsoverløp, er hensikten med dette kravet å få oppgradert ledningsnettets og redusert bruk av overløp. I første omgang vil vi også benytte årets rapportering til å samle inn data om hvor stor andel av overløpene som skyldes driftsoverløp i vår region

Bårlidalen avløpsrenseanlegg

Kommunen rapporterer om at Bårlidalen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 1 644 108 m^3 avløpsvann og at det ikke har vært overløp ved avløpsrenseanlegget i 2025.

Dimensjonerende kapasitet for Bårlidalen avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 35 000 pe (BOF_5). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2025 var 28 132 pe (BOF_5). Dette tyder på at renseanlegget har god kapasitet.

Bårlidalen avløpsrenseanlegg overholder rensekravet i utslippstillatelsen for fosfor på 90 %, med en beregnet renseeffekt på 90,84 % i 2025. Anlegget klarer også sekundærrensekravet. Dette innebærer at alle enkeltprøvene overholder kravet om at BOF_5 -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 70 % eller ikke overstiger 25 mg O_2/l samtidig som KOF_{CR} -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 75 % eller ikke overstiger 125 mg O_2/l ved utslipp.

Eidsvoll kommune har krav i sin utslippstillatelse om å foreta seks ukeblandprøver på utløpet for følgende tungmetaller; arsen (As), krom (Cr), kobber (Cu), nikkel (Ni), sink (Zn), bly (Pb), kadmium (Cd), kvikksølv (Hg). Kommunen har ikke tatt prøver av arsen (As) i 2025. Dette er et avvik. Videre har dere kun tatt fem ukeblandprøver av de øvrige tungmetallene. Dette er også et avvik.

Som foregående år viser også enkeltanalysene i 2025 at utslippet av nitrogen ved Bårlidalen renseanlegg er større enn tilførselen. Kommunen opplyser om at dere planlegger å bygge nitrogenrensing ved Bårlidalen avløpsrenseanlegg. Som vi formidlet i tilbakemeldingen på fjorårets egenkontrollrapportering, vil problematikk tilknyttet negativ renseeffekt for nitrogen ivaretas i forbindelse med behandlingen av søknaden om ny utslippstillatelse (saksnr. 2024/14257).

Kommunen rapporterer også at dere har 350 tonn TS behandlet slam liggende på eget lager ved avløpsrenseanlegget. Statsforvalteren understreker at slik mellomlagring av behandlet avløpsslam ikke er regulert i dagens utslippstillatelse. Vi påpekte også dette ved fjorårets rapportering. Avviket er gjentakende og derfor alvorlig.

Bårlidalen RA slambehandling

Anleggets kapasitet er angitt til 2 000 tonn TS/år. Det mottar slam fra Hurdal avløpsrenseanlegg i Hurdal kommune og fra Fjellfoten avløpsrenseanlegg i Nes kommune. I 2025 har Bårlidalen RA slambehandling mottatt og behandlet 930 tonn TS. Dette er en økning på 70 % sammenliknet med mottatte mengder i 2024, hvor anlegget mottok 544 tonn TS. Mottatt avløpsslam ble disponert til jordbruksarealer eller jordbruk. Dere rapporterer at analyser av slammet viser at grenseverdier ligger innenfor verdiene for disponering av slam på jordbruks- og grøntarealer, kvalitetsklasse 0, I eller II.

Videre rapporterer dere at det ble produsert 626 348 normalkubikkmeter biogass i 2025. Av dette ble 313 174 normalkubikkmeter brukt til interne formål, og 313 174 normalkubikkmeter brukt til produksjon av elektrisitet.

Aktiviteten ved biogassanlegget er uregulert. Eidsvoll kommune har søkt om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Bårlidalen tettbebyggelse i Eidsvoll kommune, der aktiviteten ved biogassanlegget inngår (sak 2024/14257). Vi har bedt om mer informasjon om slambehandlingen for å kunne behandle søknaden.

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Eidsvoll kommune har krav i sin utslippstillatelse om at kommunen skal delta i et samordnet overvåkingsprogram for vannområdet Hurdalvassdraget - Vorma. Kommunen skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunens overvåkingsprogram inngår i et samordnet overvåkingsprogram for vannområdet Hurdalvassdraget-Vorma.

Statsforvalteren viser til brev datert 24.02.2026 med vedlagt årsrapport for overvåking i vannområdet Hurdalvassdraget og Vorma for 2024. Vi bemerker at det ikke kommer tydelig frem i årsrapporten, hvilke prøvestasjoner som overvåker utslippet fra Bårlidalen RA. Det er heller ikke gjort en vurdering om utslippets påvirkning på vannforekomsten og om utslippet medfører forringelse av tilstanden. Statsforvalteren har derfor ikke gjort en ytterligere vurdering av resipientovervåkingen.

I nye tillatelser stiller vi krav om at kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker vannforekomsten og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømålene ikke nås. Overvåkingsprogrammet skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen *Klassifisering av miljøtilstand i vann* (02:2018).

Statsforvalteren mener det er positivt at overvåking samordnes med vannområdets overvåking. Vi påpeker likevel at det må komme tydelig frem av rapporten hvilke målepunkter som er knyttet til kommunens utslipp. Målepunktene må etableres både oppstrøms og nedstrøms utslippspunktet til avløpsanlegget for å kunne si noe om påvirkningen av utslippet.

Kommunen har for rapportering av 2025 sendt inn overvåkningsrapport for 2024. I ny tillatelse vil det bli krav om at dokumentasjon for foregående år leveres innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført, og at alle overvåkningsdata lastes opp i Vannmiljø; <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>. Data skal videre rapporteres i Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over nødvendig informasjon i henhold til kodeverket finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Andre forhold

Eidsvoll kommune har søkt om ny tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Bårlidalen tettbebyggelse i Eidsvoll kommune (sak 2024/14257). Kommunen har også søkt om tillatelse til drift av biogassanlegget samt tillatelse til mellomlagring av slam. I vårt brev datert 09.03.2026 har vi anmodet om ytterligere opplysninger, da søknadsdokumentene manglet tilstrekkelig informasjon om blant annet mellomlagring av slam. Statsforvalteren vil legge søknaden ut på ny høring når vi har mottatt etterspurte informasjon.

Konklusjon

Eidsvoll kommune har alvorlig avvik fra krav i utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2025.

Kommunen rapporterer at dere mellomlagrer behandlet slam, på eget lager ved avløpsrenseanlegget. Gjeldende tillatelse omfatter ikke slik mellomlagring av slam. Dette er gjentakende avvik, og derfor alvorlig. Gjeldende tillatelse omfatter heller ikke drift av biogassanlegget, men kommunen har sendt inn søknad om tillatelse til disse aktivitetene.

Eidsvoll kommune har videre brutt kravene i utslippstillatelsen ved kun å ha gjennomført fem av seks pålagte ukeblandprøver for tungmetaller i 2025, dette er et avvik. Dere har videre ikke tatt noen prøver av arsen (As), dette er også et avvik.

Avløpsrenseanlegget har de siste årene hatt høyere utslipp av nitrogen enn tilførselen ved anlegget. Eidsvoll kommune har søkt om ny utslippstillatelse, og har i denne både søkt om tillatelse til mellomlagring av slam og drift av slambehandling ved Bårlidalen renseanlegg. Problematikk knyttet til negativ renseeffekt for nitrogen vil også ivaretas i forbindelse med behandling av denne søknaden.

Vi merker oss av Bårlidalen renseanlegg slambehandling i 2025 har mottatt og behandlet 930 tonn TS. Dette er en økning på 70 % sammenliknet med mottatte mengder i 2024.

Vi tar utover de ovennevnte kommentarene egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrensaneanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 300 kroner per egenkontrollrapport. For Eidsvoll kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på to egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre kroner 10 600.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Irene Tronrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Eidsvoll kommune v/ kommunedirektør Anne Olen Aasen